

Preek 25-12-2016

Ds Richard Vissinga

Johannes 1, 1-14 en Jesaja 52, 7-10 Eerste kerstdag 2016

Lieve gemeente van onze Heer Jezus Christus,

'Liefde verslaat haat' had ze op een groot rood hart geschreven, die vrouw in Berlijn, niet lang na de afschuwelijke gebeurtenis op de kerstmarkt afgelopen maandagavond. Diepe indruk maakte het op mij. En het riep ook de vraag op: waarhaal je het vandaan, om zo iets te zeggen?

Het deed me denken aan wat die vader in Parijs vorig jaar zei, vlak na de aanslagen daar: 'mijn haat krijgen ze niet'. En vervolgens het gesprek van een vader met zijn zoontje, of ze dan maar niet moesten gaan verhuizen. Want wat is er tegen zulke terreur te doen, tegen zulke wapens en zulke mensen? Nee, geen geweren, maar bloemen, en lichtjes.

Zulke beelden en woorden roepen bij mij woorden op uit het evangelie van vandaag: het licht schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het niet in haar macht gekregen.

Het licht, dat is het eerste Woord dat God geroepen heeft. Dat Woord is mens geworden en heeft bij ons gewoond. Die woorden willen we vanmorgen wat beter gaan bekijken.

Letterlijk staat er: God heeft zijn tent bij ons opgeslagen, God die bij ons "kampeert", om het wat meer in gewone taal te zeggen.

Een tent, dat is toch iets heel anders dan een huis van steen met muren en daken.

In een tent ben je kwetsbaar. Sta je, veel meer dan in een huis, in verbinding met wat er buiten gebeurt. Je slaat ergens je tent op en je breekt hem ook weer op.

Een tent, beeld van onrust en beweging. Een vast thuis heb je eigenlijk niet.

Zoals dat lied zingt: wonen overal, nergens thuis.

En daarmee peilen we iets van het geheim van de komst van Jezus. Zien we in dit woord zijn leven oplichten. Het leven van Hem voor wie geen plaats was in de herberg. Die ter wereld komt op de plaats waar de dieren zich ophouden.

En wanneer hij geboren is, dan is daar al snel koning Herodes, die hem naar het leven staat. Zijn vader en moeder moeten hun boeltje pakken, slaan op de vlucht, ver weg, naar Egypte. Het is met deze Jezus die zijn tent onder ons heeft opgeslagen, zoals hij zelf zegt: de vossen hebben holen, de vogelen des hemels nesten, maar de Zoon des Mensen heeft geen plaats om het hoofd neer te leggen.

Een God, die zijn tent onder ons opslaat.

Hij bevindt zich in het gezelschap van velen die ontworteld zijn, op zoek naar een plek om te wonen, de miljoenen vluchtelingen van vandaag. Een tent is hun woning. Of een hangar. Of een sporthal.

Waar komen ze vandaan? Waar gaan ze naar toe? Wie wil er van hen weten? Wie trekt zich hun lot aan?

Wij vieren vandaag en morgen kerstfeest, ieder op zijn eigen wijze, wij hier samen als gemeente, straks misschien met familie of vrienden, of misschien alleen, maar hoe dan ook, hopelijk een goed feest.

Dat moeten we vooral niet laten. Als we dit, van dat kamperen van God Zelf maar niet vergeten. Datgene waar dit feest de verpakking van is, wat hier in meekomt: de onrust, het ontheemd zijn van God zelf. Het kan ons feest diepgang geven, verwondering oproepen. Ons hart mag volschieten van ontferming met ieder mensenkind dat geen vast dak boven zijn hoofd heeft.

In het beeld van de tent komt ook iets positiefs mee.

Dat wonen in een tent, dat doet denken aan 40 jaar in de woestijn, zoals het verhaal gaat over de doortocht van het volk Israël, door de woestijn, op weg naar Kanaän. De slavernij achter zich gelaten.

Op weg, uit het diensthuis vandaan, geen slaven meer ...

En God trok met hen mee. Hij, toen óók al in een tent, de tabernakel.

De God van Israël is een trekkersgod. Hoe duidelijk blijkt dat later ten tijde van koning David.

Hij woont in een paleis en God woont nog steeds in die oude tabernakel. In een tent? Dat kan toch niet? God moet toch ook met zijn tijd mee? Hofprofeet Nathan wordt geroepen. David legt zijn plannen aan hem voor. Prima idee, zo meent ook Nathan. Voor de koning een paleis? Dan zal er voor God een tempel zijn.

Maar 's nachts spreekt God tot Nathan en worden koning en profeet door de Allerhoogste zelf teruggefloten. Geen tempel voor God, nog niet. Had God er ooit zelf om gevraagd?

Nee toch? Waar mensen zich settelen, blijft God een God van beweging, vol dynamiek, op weg.

De tent is daar het symbool van. Het geloof van Israël is geworteld in dit godsbesef.

God is niet de God van de bestaande orde, van wat er is. Integendeel. Er is zoveel wat veranderen moet, wat niet mag blijven zoals het is. Hij is de God van wat komt. Hij maakt alle dingen nieuw, door Hem zullen dromen waar worden, het visioen van recht en vrede, deze wereld omgekeerd.

Daarom is het eerder een tent dan een tempel, die bij deze God past.

Van het nieuw Jeruzalem zal zelfs nog gezegd worden: "de tent van God is bij de mensen"... (Openb.21:3), en: "een tempel zag ik in haar niet" (21:22).

Wat hierin naar voren komt licht al evenzeer op in het leven van Jezus, wiens geboorte we vandaag vieren. Hij, vol beweging, niet vast te leggen, niet berustend, maar vernieuwend, anders dan wij dachten. Daarvoor is hij in de wieg gelegd, voor het nieuwe dat alle verwachtingen overtreffen zal.

Wie verwacht er een koningskind in een voederbak? Niemand toch?

Met dat woordje "tent", een God die zijn tent onder ons heeft opgeslagen, peilen we zo steeds dieper het geheim van de geboorte van Jezus.

In dat woord komt tot slot ook vrijheid mee. Onrust, beweging, gericht op de toekomst, en dan ook: vrijheid. Als je geen vast huis hebt, dan heb je weinig overtolligs, geen onnodige ballast. Alleen wat je echt nodig hebt. Kijk maar naar wie dakloos zijn. Een of twee forse plastic zakken. Dat is alles.

Er zijn momenten in ons leven dat we daar iets van kunnen meevoelen.

Misschien juist wel als je op vakantie gaat en alles achter je laat. Als je gaat kamperen, echt kamperen natuurlijk, niet het verplaatsen van je huishouden naar een plaats elders waarbij je je het hoofd erover breekt hoe het nu weer allemaal meemoet....

Nee, maar heel weinig. Wie dat ooit gedaan heeft, ooit doet, die kent dat gevoel: als een vogel zo vrij. Heel even, 't vliegt voorbij, maar toch.... Dichterbij jezelf en dichterbij anderen dan anders, dan in het gewone leven.

Bij Jezus is het de grondtrek van zijn leven, die vrijheid.

Wie veel bezit heeft veel zorgen. Wie weinig bezit wordt dat minstens voor een deel bespaard.

Heel radicaal komt dat naar voren in Jezus, hoe Hij leven zal uit een koninklijke vrijheid.

Hij heeft de beide handen vrij en zal er zijn voor anderen, Hij is beschikbaar ten einde toe.

Heeft niets te verliezen, alleen Zijn leven. Maar ook daar zal Hij zich niet aan vastklampen, ook dan blijft hij een vrij mens. En dat wordt gezegd van God Zelf. Een God die onder ons zijn tent heeft opgeslagen.

Wie had dat ooit gedacht? Een God die van zijn troon komt, het broze leven op zich neemt, kwetsbaar. Een God die zo, je moet wel zeggen, uit zijn rol valt. Daar ben je toch geen god voor om zo te doen? Maar dat is het geheim van Kerst, dat is de kern van het feest dat we vandaag vieren.

God valt uit zijn rol. We komen het op het spoor door dat woordje "tent".

Een God die "kampeert" als het ware. God die onder ons zijn tent heeft opgeslagen.

Eigenlijk staat er: het woord heeft zijn tent onder ons opgeslagen. Het woord dat mens is geworden, het spreken van God dat een nieuwe wereld te voorschijn wil roepen, zoals bij de schepping waar dit begin van Johannes ons zo aan doet denken. Het woord...

Van het kind in Bethlehem gaat een appèl uit, dat ons wil raken, wil maken tot nieuwe mensen, een nieuwe schepping. Dat je je leven leert verstaan als een beweging, een onderweg zijn, geroepen tot vrijheid. Dat je gaat putten uit een andere bron dan uit wat je onderbuik je aangeeft. Niet oog om oog, maar de andere wang toekeren. Dat je de liefde maakt tot grondtoon van je leven. Dat er ruimte in je gaat ontstaan om te kunnen bidden voor je vijanden. Dat je gaat geloven dat liefde sterker is dan haat, dat de kracht van bloemen en van lichtjes dieper reikt dan geweld en terreur.

Het licht schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het licht niet in haar macht gekregen. Dat is het geheim van Kerst. Dat vieren wij. Dat mag diepgang geven aan het feest van deze dagen.

In de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest. Amen.